

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра рослинництва

ЗАТВЕРДЖЕНО
Агробіологічний факультет
«18» червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

РОСЛИННИЦТВО

Галузь знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина

Спеціальність Н1 «Агрономія»

Освітня програма «Агрономія»

Факультет агробіологічний

Розробники: Світлана КАЛЕНСЬКА, завідувач кафедри рослинництва, професор, д. с.-г. н., професор

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

Дисципліна «Рослинництво» забезпечує формування знань щодо наукового та прикладного рослинництва, історії та ролі рослинництва, стану та перспектив виробництва продукції рослинництва. Розглядаються екологобіологічні основи рослинництва, зони спеціалізації рослинництва в Україні, класифікація польових культур, біологічні, ботанічні та екологічними особливостями польових культур. Важлива увага надається вивченню росту та розвитку рослин; фаз, етапів органогенезу, макростадій та мікростадії польових культур. Методи діагностування росту та розвитку рослин (польовий, лабораторний, дистанційний). Фотосинтетична активність посівів. Основи насіннезнавства та насінневого контролю. Управління формуванням продуктивності польових культур, технології вирощування польових культур: зернові, круп'яні, зернобобові, бульбоплоди, коренеплоди, баштанні, олійні, ефіроолійні, медоносні, фітоенергетичні та інші.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Бакалавр</i>	
Спеціальність	<i>НІ Агрономія</i>	
Освітня програма	<i>Агрономія</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	300	
Кількість кредитів ECTS	10,0	
Кількість змістових модулів	6	
Курсовий робота	так	
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	2-3	
Семестр	4-5-6	
Лекційні заняття	90	
Практичні, семінарські заняття		
Лабораторні заняття	105	
Самостійна робота	105	
Курсова робота		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4/6/3	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

В глобальному масштабі, головне завдання рослинництва полягає в забезпеченні зростаючих потреб населення продуктами харчування, галузі тваринництва – кормами, легкої, харчової та інших галузей промисловості – сировиною. Рослинництво як наука вивчає різноманітні види, форми й сорти польових культур, теоретичні основи та практичні заходи одержання високих і сталих врожаїв за найменших затрат праці й матеріальних ресурсів. В широкому розумінні рослинництво – це вирощування різних культурних рослин. Основною метою дисципліни є підготовка студента до майбутньої самостійної професійної роботи з узагальненим об'єктом діяльності: сільськогосподарські рослини, ґрунт, добрива, засоби механізації, меліорація та захист рослин. У результаті вивчення дисципліни молодий фахівець повинен вміти: розробляти, удосконалювати та з високою ефективністю впроваджувати технології вирощування польових культур в умовах різних форм власності і господарювання; здійснювати контроль за станом посівів та управляти процесами формування врожаю;

забезпечувати високу економічну ефективність впроваджуваних технологій; розробляти і реалізовувати заходи щодо поліпшення якості та зменшення втрат рослинницької продукції.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Рослинництво»: фізіологія рослин з основами біохімії, агрометеорологія, ґрунтознавство з основами геології, Сільськогосподарська ентомологія, фітопатологія, сільськогосподарські машини та машиновикористання в рослинництві, землеробство.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з агрономії, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 1. Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, плодівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, захист рослин;

СК 3. Знання та розуміння основних біологічних і агротехнологічних концепцій, правил і теорій, пов'язаних з вирощуванням сільськогосподарських та інших рослин;

СК 4. Здатність застосовувати знання та розуміння фізіологічних процесів сільськогосподарських рослин для розв'язання виробничих технологічних задач;

СК 9. Здатність управляти комплексними діями або проектами відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 4. Порівнювати та оцінювати сучасні науково-технічні досягнення у галузі агрономії;

ПРН 6. Демонструвати знання й розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії;

ПРН 7. Демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів рослин в обсязі, необхідному для освоєння фундаментальних та професійних дисциплін;

ПРН 9. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття;

ПРН 10. Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії;

ПРН 11. Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем відповідно до зональних умов;

ПРН 13. Проектувати та організувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог;

ПРН 14. Інтегрувати й удосконалювати виробничі процеси вирощування сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог;

ПРН 15. Планувати економічно вигідне виробництво сільськогосподарської продукції;

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назва змістовних модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	У тому числі					усього						
			л	п	лаб	інд	с.р.							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1 - ОСНОВИ СУЧАСНОГО ТА СТАЛОГО РОСЛИННИЦТВА														
1. Рослинництво в умовах глобальних викликів: продовольча безпека, зміни клімату та сталий розвиток		2	2					4						4
2. Еколого-біологічні механізми формування продуктивності агрофітоценозів. Класифікація польових культур.		2	2					4						4
3. Ріст та розвиток рослин. Ідентифікація стану росту та розвитку рослин. Фази, етапи органогенезу, макростадії та мікростадії польових культур.		4	2				2	10	2					8
4. Управління формуванням продуктивності польових культур з використанням польових та дистанційних методів діагностики.		5	2				3	10	2					8
5. Агробіологічні основи інтенсивних, адаптивних і ресурсозберігаючих технологій вирощування культур		12	2		6		4	6		2				4
6. Насінництво, насінневі технології та генетичний потенціал сортів і гібридів		12	2		6		4	6		2				4
Разом за змістовним модулем		37	12		12		13	40	4	4				32
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2 – ЗЕРНОВІ ТА ЗЕРНОБОБОВІ КУЛЬТУРИ														
1. Озимі зернові культури: адаптивність, продуктивність та технології вирощування		38	12		16		10	40	6	8				26
2. Ярі зернові та круп'яні культури в умовах кліматичних змін		40	14		16		10	36	6	6				24
3. Зернобобові культури як основа біологізації та сталого рослинництва		32	12		10		10	30	4	4				22
Разом за змістовним модулем		110	38		42		30	108	18	18				72
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3 – КОРЕНЕПЛОДИ, БУЛЬБОПЛОДИ, БАШТАННІ КУЛЬТУРИ														
1. Більбоплідні культури: сучасні технології вирощування та управління якістю продукції		14	2		4		8	12	2	2				8
2. Коренеплідні культури в інтенсивних агротехнологіях		13	2		3		8	12	2	2				8
3. Баштанні культури: біологічні особливості та інноваційні технології вирощування		8	2		2		4	8		2				6
Разом за змістовним модулем		35	6		9		20	32	4	6				22
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 4 – ТЕХНІЧНІ КУЛЬТУРИ ТА ВИРОБНИЦТВО СТРАТЕГІЧНОЇ РОСЛИННИЦЬКОЇ СИРОВИНИ														

1. Цукроносні культури у системі продовольчої та переробної промисловості		12	2		2		8	12	2	2			8
2. Цукрові буряки: сучасні технології вирощування та управління продуктивністю		20	6		6		8	16	2	2			12
Разом за змістовним модулем		32	8		8		16	28	4	4			20
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 5 – ОЛІЙНІ ТА ЕФІРООЛІЙНІ КУЛЬТУРИ													
1. Олійні культури як основа сучасного аграрного експорту та біоекономіки		32	10		10		12	14	2	2			10
2. Ефіроолійні культури: перспективи виробництва та напрями використання		18	4		8		6	24	2	2			20
Разом за змістовним модулем		50	14		18		18	38	4	4			30
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 6 – ПРЯДИВНІ, АРОМАТИЧНІ, ЛІКАРСЬКІ ТА ФІТОЕНЕРГЕТИЧНІ КУЛЬТУРИ													
1. Прядивні культури та перспективи їх використання		12	6		4		2	10	2	2			6
2. Ароматичні культури в сучасному рослинництві		8	2		4		2	4					4
3. Лікарські рослини як складова спеціалізованого рослинництва		8	2		4		2	4					4
4. Фітоенергетичні культури та їх роль у розвитку сталої біоекономіки		8	2		4		2	6		2			4
Разом за змістовним модулем		36	12		16		8	24	2	4			18
Курсова робота з рослинництва «Розробка і наукове обґрунтування технології вирощування програмованого врожаю сільськогосподарських культур в конкретних ґрунтово-кліматичних умовах»			-	-	-		-		-	-	-		-
УСЬОГО ГОДИН		300	90		105		105	270	36	40			194

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Рослинництво в умовах глобальних викликів: продовольча безпека, зміни клімату та сталий розвиток	2
2	Еколого-біологічні механізми формування продуктивності агрофітоценозів. Класифікація польових культур.	2
3	Ріст та розвиток рослин. Ідентифікація стану росту та розвитку рослин. Фази, етапи органогенезу, макростадії та мікростадії польових культур.	2
4	Управління формуванням продуктивності польових культур з використанням польових та дистанційних методів діагностики.	2
5	Агробіологічні основи інтенсивних, адаптивних і ресурсозберігаючих технологій вирощування культур.	2
6	Насінництво, насінневі технології та генетичний потенціал сортів і гібридів	2
7	Озимі зернові культури: адаптивність, продуктивність та технології вирощування	12
8	Ярі зернові та круп'яні культури в умовах кліматичних змін	14
9	Зернобобові культури як основа біологізації та сталого рослинництва	12
10	Бульбоплідні культури: сучасні технології вирощування та управління якістю продукції	2
11	Коренеплідні культури в інтенсивних агротехнологіях	2
12	Баштанні культури: біологічні особливості та інноваційні технології вирощування	2
13	Цукроносні культури у системі продовольчої та переробної промисловості	2
14	Цукрові буряки: сучасні технології вирощування та управління продуктивністю	6
15	Олійні культури як основа сучасного аграрного експорту та біоекономіки	10
16	Ефіроолійні культури: перспективи виробництва та напрями використання	14
17	Прядивні культури та перспективи їх використання	6
18	Ароматичні культури в сучасному рослинництві	2
19	Лікарські рослини як складова спеціалізованого рослинництва	2
20	Фітоенергетичні культури та їх роль у розвитку сталої біоекономіки	2

4. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Прогнозування врожайності сільськогосподарських культур. Розрахунок коефіцієнтів засвоєння ФАР посівами та потенціальної врожайності за приходом сонячної радіації.	2
2	Розрахунок фітометричних показників під програмовану врожайність.	2
3	Складання агротехнічної частини технологічної карти програмованого вирощування польової культури.	2
4	Визначення посівних якостей насіння. Відбір проб.	2
5	Визначення посівних якостей насіння: чистоти і відходу, схожості, життєздатності, вологості, маси 1000 штук, зараженості хворобами, заселеності шкідниками. Визначення справжності насіння (сортовий лабораторний контроль).	2
6	Визначення кондиційності та оформлення документів про якість насіння.	2
7	Загальна характеристика зернових культур. Морфологічні і біологічні відміни хлібів першої та другої груп. Родові відміни хлібів першої та другої груп за зерном та анатомічна будова зернівки. Родові відміни хлібів першої та другої груп за проростками, сходами, вушками і язичками. Фази росту та етапи органогенезу зернових культур.	4
8	Пшениця. Систематика та морфологічна характеристика. Види пшениці. Визначення різновидностей м'якої та твердої пшениці. Господарсько-біологічна характеристика найбільш поширених та перспективних сортів пшениці	2
9	Жито. Систематика та морфологічна характеристика рослин. Види та різновидності. Господарсько-біологічна характеристика найбільш поширених сортів.	2
10	Тритикале. Систематика та морфологія рослин.	2
11.	Ячмінь. Систематика та морфологічна характеристика. Підвиди та групи. Визначення різновидностей ячменю. Господарсько-біологічна характеристика сортів.	2
12	Овес. Систематика та морфологія рослин. Види вівса. Визначення типу зерна вівса, його забарвлення та плівчастості. Різновидності. Господарсько-біологічна характеристика сортів.	2
13	Просо. Систематика та морфологічна характеристика. Види, підвиди та різновидності проса. Господарсько-біологічна характеристика сортів проса звичайного.	2
14	Кукурудза. Ботанічна характеристика. Систематика та морфологічна характеристика рослин. Особливості будови волоті та початка. Визначення продуктивності початків. Визначення підвидів та різновидностей кукурудзи. Гібриди та сорти кукурудзи, їх господарсько-біологічна характеристика.	2
15	Сорго, сориз. Ботанічна характеристика. Систематика та морфологія. Господарсько-біологічна характеристика груп, сортів та гібридів.	2
16	Рис. Систематика та морфологічна характеристика. Особливості будови кореневої системи. Підвиди, групи, різновидності. Сорти.	2
17	Гречка. Систематика та морфологія рослин. Визначення видів та різновидностей. Господарсько-біологічна характеристика сортів.	2
18	Розробка агротехнічної частини технологічних карт вирощування зернових культур: озимої пшениці, ярого ячменю, кукурудзи, гречки та інших на прикладі конкретних господарств України.	2
19	Загальна характеристика зернових бобових культур. Морфологічні особливості. Визначення зернових бобових культур за насінням, сходами, листками та плодами.	2

20	Горох. Систематика та морфологічна характеристика. Визначення видів та різновидностей. Господарсько-біологічна характеристика сортів.	2
21	Соя. Систематика та морфологія рослин. Підвиди, різновидності, апробаційні групи. Господарсько-біологічна характеристика сортів.	2
22	Квасоля. Систематика та морфологічна характеристика. Види та різновидності. Господарсько-біологічна характеристика сортів.	2
23	Люпин. Систематика та морфологія. Види та різновидності. Визначення алкалоїдності насіння. Сорти та їх господарсько-біологічна характеристика.	2
24	Кормові боби, сочевиця. Систематика та морфологічна характеристика. Види, підвиди, різновидності, сорти та їх характеристика.	2
25	Нут, чина. Систематика та морфологічні ознаки. Види, підвиди, різновидності, сорти та їх характеристика.	2
26	Розробка агротехнічної частини технологічних карт вирощування гороху, сої на прикладі конкретного господарства.	2
27	Картопля. Систематика та морфологічні ознаки органів. Будова бульб. Господарсько-біологічна характеристика сортів картоплі. Визначення вмісту сухої речовини і крохмаль в бульбах.	3
28	Топінамбур. Морфологічні ознаки. Розробка агротехнічної частини технологічної карти вирощування картоплі на прикладі конкретного господарства.	2
29	Кормові буряки, кормова морква, бруква, турнепс. Систематика та морфологічна характеристика. Анатомічна будова коренеплодів. Визначення коренеплодів за сходами, плодами, насінням. Визначення густоти стояння, біологічного врожаю та його структури.	2
30	Загальна характеристика баштанних культур. Визначення гарбузів, кавунів, динь за насінням, сходами, плодами.	2
31	Загальна характеристика коренеплодів. Буряки цукрові. Особливості морфологічної та анатомічної будови буряків першого року життя.	2
32	Буряки цукрові. Особливості морфологічної та анатомічної будови буряків другого року життя.	2
33	Буряки цукрові. Технологічна карта вирощування цукрових буряків. Біологічний врожай та його структура, визначення густоти стояння, норми висіву, посівної одиниці, доброякісність соку та заводського виходу цукру	4
34	Загальні особливості олійних культур. Визначення олійних культур за плодами, насінням, за сходами, стеблами, листками.	2
35	Ботаніко-морфологічна характеристика соняшника. Особливості будови рослин соняшника, визначення груп соняшника, панцирності та лушпинності сім'янок. Технологічна карта вирощування соняшника	2
36	Ботаніко-морфологічна характеристика гірчиці, ріпаку, рижю.	2
37	Ботаніко-морфологічна характеристика маку, сафлору, рицини.	2
38	Ботаніко-морфологічна характеристика кунжуту, арахісу, перили, лялеманції.	2
39	Ботаніко-морфологічна характеристика ефіроолійних культур.	8
41	Прядивні культури. Льон-довгунець. Ботаніко-морфологічна характеристика	2
42	Ботаніко-морфологічна характеристика конопель, бавовнику, кенафу	2
43	Ботаніко-морфологічна характеристика тютюну, махорки, хмелю.	4
44	Ботаніко-морфологічна характеристика лікарських культур.	4
45	Ботаніко-морфологічна характеристика фітоенергетичних культур.	4

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Агробіологічні основи інтенсивних технологій вирощування сільськогосподарських культур	2
2	Агротехнологічні основи рослинництва	3
3	Основи програмування врожаїв с.-г. культур	4
4	Основи насіннізнавства	4
5	Озимі хліба. Загальна характеристика.	10
6	Ярі хліба та круп'яні культури	10
7	Зернові бобові культури	10
8	Бульбоплоди	8
9	Коренеплоди	8
10	Баштанні культури	4
11	Цукроносні культури	8
12	Буряки цукрові	8
13	Олійні культури	12
14	Ефіроолійні культури	6
15	Прядивні культури	2
16	Ароматичні культури	2
17	Лікарські рослини	2
18	Фітоенергетичні культури	2

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне та письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист лабораторних робіт;
- захист курсової роботи;
- екзамен.

7. Методи навчання:

- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод навчальних дискусій та дебат.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. НАУКОВІ ОСНОВИ СУЧАСНОГО ТА СТАЛОГО РОСЛИННИЦТВА		
Лабораторна робота 1-2.	Оцінювати потенційну врожайність сільськогосподарських культур, розраховувати коефіцієнт засвоєння ФАР та прогнозувати урожайність на основі надходження сонячної радіації.	15
Лабораторна робота 3.	Складати агротехнічну частину технологічної карти вирощування польової культури з урахуванням вимог культури, зональних особливостей та елементів програмованого врожаю.	10
Лабораторна робота 4-6.	Визначати посівні якості насіння (чистоту, відхід, схожість, життєздатність, вологість, масу 1000 штук, зараженість хворобами, заселеність шкідниками) та проводити сортовий лабораторний контроль для встановлення справжності насіння.	15

Самостійна робота 1-4.	Розуміти агробіологічні та агротехнологічні основи вирощування сільськогосподарських культур, володіти знаннями з насіннєзнавства та програмування врожаю, застосовувати інтенсивні технології для підвищення продуктивності культур з урахуванням сортових особливостей і умов вирощування.	30
Модульна контрольна робота 1.	Порівнювати та оцінювати сучасні науково-технічні досягнення у галузі агрономії. Демонструвати знання й розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії. Демонструвати знання і розуміння принципів фізіологічних процесів рослин в обсязі, необхідному для освоєння фундаментальних та професійних дисциплін. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття.	30
Всього за модуль 1.		100
МОДУЛЬ 2 – ЗЕРНОВІ ТА ЗЕРНОБОБОВІ КУЛЬТУРИ		
Лабораторна робота 7.	Ідентифікувати зернові культури за морфологічними та біологічними ознаками, визначати родові та групові відмінності хлібів за будовою зерна, проростків, сходів, вушок і язичків, а також визначати фази росту та етапи органогенезу зернових культур на практиці.	5
Практична робота 8-17.	Проводити таксономічну ідентифікацію зернових культур, визначати їх морфологічні ознаки, класифікувати види та різновидності, а також аналізувати господарсько-біологічні характеристики провідних сортів із урахуванням їх перспективності для інтенсивного вирощування.	25
Лабораторна робота 18.	На основі аналізу ґрунтово-кліматичних умов розробляти агротехнічні розділи технологічних карт для інтенсивного вирощування зернових культур, адаптованих до регіональних умов конкретних агропідприємств України.	5
Лабораторна робота 19.	Ідентифікувати зернові бобові культури за морфологічними ознаками насіння, сходів, листків і плодів, а також характеризувати їх з урахуванням біологічних особливостей.	5
Лабораторна робота 20-25.	Знати класифікацію зернових бобових культур, визначати їх морфологічні ознаки, ідентифікувати види та різновидності, а також аналізувати господарсько-біологічні характеристики сортів з урахуванням їх адаптивних і продуктивних властивостей.	20
Лабораторна робота 26.	Володіти методологією розробки технологічних карт вирощування зернових бобових культур із врахуванням регіональних ґрунтово-кліматичних особливостей, біологічних властивостей культур та виробничої специфіки конкретного аграрного підприємства.	5
Самостійна робота 5-7.	Ідентифікувати зернові та зернобобові культури, володіти біологічними особливостями та розробляти елементи технології вирощування.	5
Модульна контрольна робота 2.	Демонструвати знання й розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття.	30

	<p>Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії.</p> <p>Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем відповідно до зональних умов. Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог.</p> <p>Інтегрувати й удосконалювати виробничі процеси вирощування сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог. Планувати економічно вигідне виробництво сільськогосподарської продукції.</p>	
Всього за модуль 2.		100
МОДУЛЬ 3 – КОРЕНЕПЛОДИ, БУЛЬБОПЛОДИ, БАШТАННІ КУЛЬТУРИ		
Лабораторна робота 27.	Володіти морфологічними та біологічними особливостями картоплі, аналізувати будову бульб, характеризувати господарсько-біологічні властивості сортів, а також проводити лабораторні визначення вмісту сухої речовини і крохмалю в бульбах.	10
Лабораторна робота 28.	Знати морфологічні ознаки та біологічні особливості топінамбура, а також розробляти технологічну карту вирощування картоплі з урахуванням ґрунтово-кліматичних умов.	10
Лабораторна робота 29.	Володіти морфологічними ознаками кормових буряків, кормової моркви, брукви та турнепсу, досліджувати анатомічну будову їх коренеплодів, ідентифікувати культури за сходами та насінням, а також визначати густоту стояння, біологічний врожай та його структуру.	30
Лабораторна робота 30.	Знати характеристику баштанних культур та ідентифікувати гарбузи, кавуни і дині за морфологічними ознаками насіння, сходів і плодів.	10
Самостійна робота 8-10.	Знати морфологічні та анатомічні ознаки коренеплодів, бульбоплодів та баштанних культур.	10
Модульна контрольна робота 3.	<p>Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття.</p> <p>Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії.</p> <p>Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем відповідно до зональних умов. Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог.</p> <p>Інтегрувати й удосконалювати виробничі процеси вирощування сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог. Планувати економічно вигідне виробництво сільськогосподарської продукції.</p>	30
Всього за модуль 3.		100
МОДУЛЬ 4 – ТЕХНІЧНІ КУЛЬТУРИ ТА ВИРОБНИЦТВО СТРАТЕГІЧНОЇ РОСЛИННИЦЬКОЇ СИРОВИНИ		
Практична робота 31-33.	Знати морфологічну та анатомічну будову буряків першого і другого року, оцінювати біологічний врожай та структуру	40

	коренеплодів, а також аналізувати якість соку і заводський вихід цукру.	
Самостійна робота 11-12.	Характеризувати біологічні та господарсько-технічні особливості цукроносних культур, зокрема цукрових буряків, визначати морфологічні та анатомічні ознаки рослин, оцінювати якість сировини за вмістом сухих речовин і крохмалю, а також застосовувати методи контролю продуктивності та технології вирощування.	30
Модульна контрольна робота 4.	Оцінювати біологічні та господарсько-технічні особливості цукроносних культур, визначати морфологічні ознаки цукрових буряків і контролювати якість сировини.	30
Всього за модуль 4.	<p>Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття.</p> <p>Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії.</p> <p>Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем відповідно до зональних умов. Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог.</p> <p>Інтегрувати й удосконалювати виробничі процеси вирощування сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог. Планувати економічно вигідне виробництво сільськогосподарської продукції.</p>	100
МОДУЛЬ 5 – ОЛІЙНІ ТА ЕФІРООЛІЙНІ КУЛЬТУРИ		
Лабораторна робота 34.	Вміти визначати загальні особливості олійних культур та ідентифікувати їх за морфологічними ознаками плодів, насіння, сходів, стебел і листків.	10
Лабораторна робота 35.	Проводити ботаніко-морфологічну характеристику соняшника, визначати його будову, групи, панцирність і лущинність сім'янок, а також розробляти агротехнічну частину технологічної карти вирощування культури.	10
Лабораторна робота 36-38.	Знати морфологічну характеристику основних олійних культур та ідентифікувати їх за вегетативними й генеративними органами, а також розрізняти видові особливості для подальшого застосування у виробничій практиці.	20
Лабораторна робота 39-40.	Проводити ботаніко-морфологічну характеристику ефіроолійних культур, розпізнавати їх за морфологічними ознаками органів рослин, визначати зони нагромадження ефірних олій та встановлювати видові особливості, важливі для агровиробництва та переробки сировини.	20
Самостійна робота 13-14.	Вміти ідентифікувати олійні та ефіроолійні культури за морфологічними ознаками, здійснювати їх ботаніко-морфологічну характеристику, визначати господарсько-біологічні особливості, зони вирощування та основні напрями використання у харчовій, технічній і фармацевтичній галузях.	10
Модульна контрольна робота 5.	Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття.	30

	<p>Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії.</p> <p>Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем відповідно до зональних умов. Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог.</p> <p>Інтегрувати й удосконалювати виробничі процеси вирощування сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог. Планувати економічно вигідне виробництво сільськогосподарської продукції.</p>	
Всього за модуль 5.		100
МОДУЛЬ 6 – ПРЯДИВНІ, АРОМАТИЧНІ, ЛІКАРСЬКІ ТА ФІТОЕНЕРГЕТИЧНІ КУЛЬТУРИ		
Лабораторна робота 41-42.	Проводити ботаніко-морфологічну характеристику основних прядивних культур — льону-довгунця, конопель, бавовнику та кенафу, ідентифікувати їх за морфологічними ознаками вегетативних і генеративних органів, а також розрізняти господарсько важливі біологічні особливості, пов'язані з якістю волокна.	20
Лабораторна робота 43.	Здійснювати ботаніко-морфологічну характеристику тютюну, махорки та хмелю, визначати видову належність за ознаками вегетативних і генеративних органів, а також аналізувати особливості їх будови, що мають значення для вирощування та технологічного використання.	10
Лабораторна робота 44.	Проводити ботаніко-морфологічну характеристику лікарських культур, ідентифікувати їх за морфологічними ознаками вегетативних і генеративних органів, визначати частини рослин, що є сировиною, та оцінювати їх значення для медичного і фармацевтичного використання.	10
Лабораторна робота 45.	Здійснювати ботаніко-морфологічну характеристику фітоенергетичних культур, ідентифікувати їх за морфологічними ознаками, аналізувати особливості будови органів, що визначають енергетичну цінність, та обґрунтовувати їх доцільність використання у біоенергетиці.	10
Самостійна робота 15-18.	Проводити ботаніко-морфологічну характеристику прядивних, ароматичних, лікарських та фітоенергетичних культур, ідентифікувати їх за морфологічними ознаками, визначати господарсько-біологічні особливості та напрями використання у різних галузях господарства.	20
Модульна контрольна робота 6.	<p>Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також культивування об'єктів і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття.</p> <p>Аналізувати та інтегрувати знання із загальної та спеціальної професійної підготовки в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи у галузі агрономії.</p> <p>Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем відповідно до зональних умов. Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог.</p>	30

	Інтегрувати й удосконалювати виробничі процеси вирощування сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог. Планувати економічно вигідне виробництво сільськогосподарської продукції.	
Всього за модуль 6.		100
Навчальна робота		$(M1 + M2)/6 * 0,7 \leq 70$
Екзамен		30
Всього за курс		$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

- Електронний навчальний ресурс навчальної дисципліни «Рослинництво» на навчальному порталі НУБіП України eLearn. URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/enrol/index.php?id=4563>
- Агроекономічні і екологічні основи прогнозування та програмування рівня врожайності сільськогосподарських культур: Навчальний посібник/ О.В. Харченко, В.І. Прасол, С.М. Кравченко, В.А. Мокрієнко; за заг. ред. О.В. Харченка. Суми: Університетська книга, 2023. 240 с.
- Каленська С.М., Дмитришак М.Я., Мокрієнко В.А. Зернові та зернобобові культури. Навчальний посібник. Вінниця: ТОВ "ТВОРИ". 2020. 366 с.
- Каленська С. М., Новицька Н. В., Сонько Р. В., Карпенко Л. Д. Насіннезнавство. Навчальний посібник. Київ : ТОВ «Центр поліграфії «Компринт». 2024. 469 с.
- Каленська С.М., Рахметов Д.Б., Новицька Н.В., Юник А. В., Мокрієнко В.А., Гарбар Л. А., Антал Т. В., Гончар Л. М., Пилипенко В. С., Карпенко Л. Д. Енергетичні та сировинні рослині ресурси. Навчальний посібник. Київ : ТОВ «Центр поліграфії «Компринт». 2022. 322 с.
- Рослинництво з основами кормовиробництва та агрометеорології. Частина 1: підручник/ С.М. Каленська, М.Я. Дмитришак, В.А. Мокрієнко та ін. Київ: Прінтеко. 2023. 610 с.
- Рослинництво: навчальний посібник / С.М. Каленська, В.А. Мокрієнко, Т.В. Антал. - К.: Прінтеко, 2024. - 562 с.
- Рослинництво. Методичні рекомендації для виконання курсової роботи з рослинництва здобувачами вищої освіти галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство», спеціальності 201

«Агрономія» першого (бакалаврського) освітнього рівня. Укладачі: Каленська С.М., Юник А.В., Гончар Л.М. та ін. Видавничий центр НУБіП України, К:2024. 66 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Каленська С. М., Гончар Л. М., Мокрієнко В. А., Новицька Н. В., Гарбар Л. А., Завгородня С. В., Сонько Р. В.. Експрес-методи визначення потенційної урожайності сільськогосподарських культур. Науково – виробничі рекомендації. 2023. 43 с.
2. Каленська С.М., Рахметов Д.Б., Гончар Л.М., Юник А.В., Мазуренко Б.О., Гарбар Л.А., Столярчук Т.А., Гордина Н. Технології вирощування малопоширених олійних культур. 2021. 33 с.
3. Каленська С. М., Гончар Л. М., Юник А. В., Гарбар Л. А., Мокрієнко В. А., Мазуренко Б. О., Пилипенко В. С. Технології вирощування рицини, сої, соняшнику, катрану, чуфи, ріпаку озимого та ярого. Технологічні карти (науково – практичні рекомендації). К. 2022. 31 с.
4. Основи насіннезнавства (теорія, методологія, практика): Монографія / В.Д. Паламарчук, В.А. Доронін, О.М. Колісник, О.О. Алексєєв. Вінниця: Друкарня ТОВ «Друк», 2022. 392 с.
5. Петренко О.С. Цифрові технології в рослинництві: теорія і практика. Харків: Основа, 2021. 280 с.
6. Петриченко В.Ф., Лихочвор В.В. Рослинництво. Нові технології вирощування польових культур: підручник.5-те вид., виправ., допов. Львів: НВФ "Українські технології". 2020. 806 с. (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://www.fri.vin.ua/download_materials/PLANT_GROWING.pdf).
7. Food and Agriculture Organization of the United Nations. URL: <https://www.fao.org/home/en>.